

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW
ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
Z TERENU GMINY KROŚNIEWICE NA LATA 2012-2032**

**AUTORZY:
ZAKŁAD ANALIZ ŚRODOWISKOWYCH EKO-PRECYZJA CZUPRYN PAWEŁ**

Spis treści

1. Wstęp.....	3
1.1. Podstawy prawne opracowania prognozy.....	3
1.2. Cel prognozy.....	3
1.3. Zakres prognozy.....	4
1.4. Metodologia wykonania prognozy.....	5
2. Główne założenia projektu programu usuwania azbestu.....	6
2.1. Cele.....	6
2.2. Założenia alternatywne.....	6
3. Dokumenty nadrzędne i wytyczone przez nie cele.....	6
3.1. „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”.....	6
4. Aktualny stan środowiska.....	7
4.1. Wody podziemne i powierzchniowe.....	7
4.3. Ochrona powietrza.....	8
4.4. Klimat akustyczny.....	9
4.5. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym.....	10
4.6. Gleby.....	11
4.7. Zasoby przyrodnicze gminy.....	11
5. Zaniechanie realizacji Programu usuwania azbestu.....	11
6. Oddziaływanie na środowisko realizacji PUA.....	11
7. Zapobieganie i ograniczanie ujemnych oddziaływań na środowisko.....	12
8. Oddziaływania transgraniczne związane z realizacją PUA.....	13
9. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	13
10. Podsumowanie.....	14
11. Bibliografia.....	15
12. Załącznik nr 1.....	16
Analiza i ocena oddziaływania „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krośnice na lata 2012-2032.” Na poszczególne elementy środowiska.....	16

1. Wstęp.

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 nr 199 poz. 1227 z późn. zm.) „przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty (...) polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, ustalające ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (...)” a także w przypadku wprowadzania zmian do przyjętych dokumentów (art. 50).

W celu przeprowadzenia strategicznej prognozy oddziaływania na środowisko „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krośniewice na lata 2012-2032”, organ administracji publicznej – Burmistrz Miasta Krośniewice, na podstawie zapisu art. 51 ust. 1 w/w ustawy, został zobowiązany do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko projektu Programu.

1.1.Podstawy prawne opracowania prognozy.

Podstawę formalno – prawną opracowania prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krośniewice na lata 2012-2032” stanowi

- Ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 nr 199 poz. 1227 z późn. zm.).

Zakres prognozy został zaopiniowany zgodnie z art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 nr 199 poz. 1227, z późn. zm.) przez Łódzki Państwowy Wojewódzki Inspektorat Sanitarny w Łodzi i Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Łodzi.

1.2. Cel prognozy.

Celem niniejszej prognozy jest ustalenie czy zapisy zawarte w projekcie „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krośniewice na lata 2012-2032” nie będą naruszać zasad prawidłowego działania środowiska naturalnego oraz czy zapisy stawiają zasady ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju na równi z innymi celami gminy. Zadaniem prognozy oddziaływania na środowisko jest także ułatwienie identyfikacji możliwych do przewidzenia skutków środowiskowych oraz prawdopodobieństwa wystąpienia w przyszłości konfliktów oraz zagrożeń dla środowiska związanych z realizacją celów gminy.

Należy pamiętać, że „Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krośnice na lata 2012-2032” jest w swoich założeniach dokumentem ogólnym a niniejsza ocena może mieć jedynie charakter jakościowy.

1.3. Zakres prognozy.

Szczegółowe wymagania dotyczące zakresu prognozy określa ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 nr 199 poz. 1227, z późn. zm.).

Prognoza Oddziaływania na Środowisko zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza ponadto określa i analizuje:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony środowiska, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,

- zabytki,
- dobra materialne,
- z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

Prognoza przedstawia również:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu,
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru.

1.4. Metodologia wykonania prognozy.

Prognoza oddziaływania na środowisko „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krośniewice na lata 2012-2032” została sporządzona zgodnie z wymaganym zakresem w myśl art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 nr 199 poz. 1227, z późn. zm.).

W opracowaniu wykorzystano następujące dokumenty:

- *Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*
- *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Krośniewice.*

W załączniku nr 1 przeprowadzono analizę i ocenę oddziaływania „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krośniewice na lata 2012-2032” posługując się tabelą przedstawiającą następujące typy oddziaływania na środowisko:

- bezpośrednie,
- pośrednie,
- wtórne,
- pozytywne,
- negatywne,
- skumulowane,
- krótkoterminowe,
- długoterminowe,
- stałe,
- chwilowe,

na następujące elementy środowiska:

- różnorodność biologiczna,
- ludzie,
- rośliny,
- zwierzęta,
- powietrze woda,

- powierzchnia ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne.

2. Główne założenia projektu programu usuwania azbestu.

„Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krośniewice na lata 2012-2032” został sporządzony w celu realizacji „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” na szczeblu gminnym.

2.1. Cele.

Biorąc pod uwagę cele, wynikające z dokumentów wyższego rzędu oraz aktów normatywnych, w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krośniewice na lata 2012-2032” wyznaczono następujące cele:

- doprowadzenie do stopniowej eliminacji wyrobów zawierających azbest z otoczenia człowieka oraz ich bezpieczne i prawidłowe unieszkodliwienie.

2.2. Założenia alternatywne.

Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. nr 199 poz. 1227, z późn. zm.) nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

W przypadku opracowania „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krośniewice na lata 2012-2032” już na etapie tworzenia dokumentu władze gminne wybrały spośród wielu możliwych wariantów przedsięwzięć, których realizacja przyczyni się do poprawy stanu środowiska na terenie gminy. Decyzje zostały podjęte biorąc pod uwagę zarówno aspekty ekologiczne jak i ekonomiczne.

3. Dokumenty nadrzędne i wytyczone przez nie cele.

3.1. „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”

Główne cele Programu to:

1. usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
2. minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju;
3. likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Cele Programu będą realizowane sukcesywnie aż do roku 2032, w którym zakładane jest oczyszczenie kraju z azbestu.

Szacuje się, że na terenie kraju w 2008 r. znajdowało się ok. 14,5 mln ton wyrobów zawierających azbest (w latach 2003-2008 usunięto ok. 1 mln ton). Przyjmuje się, iż następujące ilości odpadów zawierających azbest zostaną wycofane z użytkowania w kolejnych latach:

- w latach 2009–2012 około 28% odpadów (4 mln ton),
- w latach 2013–2022 około 35% odpadów (5,1 mln ton),
- w latach 2023–2032 około 37% odpadów (5,4 mln ton).

Program tworzy nowe możliwości, m.in.:

1. składowanie odpadów azbestowych na składowiskach podziemnych,
2. wdrażanie nowych technologii umożliwiających unicestwienie włókien azbestu.
3. pozostawianie w ziemi – w dopuszczonych prawem przypadkach – wyrobów azbestowych wycofanych z użytkowania.

Ponadto Program przewiduje:

- do 2012 r. przeprowadzenie pełnej i rzetelnej inwentaryzacji oraz ustalenie rozmieszczenia terytorialnego azbestu i wyrobów zawierających azbest,
- utworzenie i uruchomienie elektronicznego Systemu Informacji Przestrzennej do monitoringu usuwania wyrobów zawierających azbest,
- podjęcie prac legislacyjnych umożliwiających egzekwowanie obowiązków nałożonych na podmioty fizyczne i prawne oraz zasilanie danymi elektronicznego systemu monitorowania realizacji Programu,
- zwiększenie zaangażowania administracji samorządowej, szczególnie gmin.

4. Aktualny stan środowiska¹.

4.1. Wody podziemne i powierzchniowe.

Wody podziemne

Wody ujęte do eksploatacji na terenie Gminy Krośniewice pochodzą z utworów czwartorzędowych, trzeciorzędowych oraz jurajskich. Na terenie omawianej gminy występuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych Krośniewice-Kutno o nr 226. Zbiornik, charakteryzowany jako zbiornik szczelinowo-krasowy, tkwi w utworach górnej jury. Szacunkowe zasoby wody wynoszą tu ok. 350 tys. m /dobę.

W roku 2009 na obszarze województwa łódzkiego Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska przebadał 161 ujęć wód podziemnych. Jedno z nich zlokalizowane było w mieście Krośniewice.

Wody podziemne, które badane były ww. punkcie pomiarowym, na terenie miasta Krośniewice charakteryzowały się dobrą jakością (II klasa).

¹ Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Krośniewice.

Tabela. Klasyfikacja wód podziemnych w punkcie pomiarowym na terenie miasta Krośniewice [stan na rok 2009].

Nr punktu	Miejscowość	Rodzaj wód	Stratygrafia	Klasa czystości	Wskaźniki decydujące o klasie wody
13	Krośniewice	wody w głębie	Q/Trz	II	OWO, temperatura, NH ₄ , Mn, Ca, HCO ₃

Źródło: WIOS w Łodzi / Aktualizacja POŚ Krośniewice

Wody powierzchniowe

Gmina Krośniewice znajduje się w I rzędowym dziale wodnym rzeki Wisły, zlewni rzeki Bzury. Sieć hydrograficzną omawianego obszaru stanowi rzeka Miłonka, a także jej dopływy i rowy melioracyjne. Długość całkowita rzeki Miłonki, która przepływa przez teren omawianej gminy wynosi 14 865 m.

Cechą charakterystyczną rzeki Miłonki jest niski przepływ wód. W południowej części omawianej gminy znajduje się kilkanaście stawów oraz zbiorników wodnych powstałych po wyrobiskach kruszyw. Ograniczone zasoby wód powierzchniowych wynikają m.in. z niewielkiej ilości opadów atmosferycznych. Zasoby wodne zlewni mogą zostać zwiększone poprzez retencje wody, która wpłynie na ograniczenie szybkiego spływu powierzchniowego na korzyść odpływu gruntowego, a także pełniejsze wykorzystanie obiegu wody i materii, zwłaszcza w rolnictwie.

Tabela. Wyniki oceny wód JCW Miłonka w 2009 roku.

Dane o jednolitej części wód				Ocena jednolitej części wód			
Nazwa JCW	Kod JCW	Kategoria wód	Powiaty na obszarze badanej JCW	Ocena stanu ekologicznego w badanej JCW	Ocena potencjału ekologicznego w badanej JCW	Ocena stanu chemicznego w badanej JCW	Stan jednolitej części wód
Miłonka	PLRW2000 172721849	Rzeka naturalna	Kutnowski, łęczycki	umiarkowany	-	-	-

Źródło: WIOS w Łodzi / Aktualizacja POŚ Krośniewice

4.3. Ochrona powietrza.

Źródła zanieczyszczeń powietrza

Głównymi źródłami zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego są:

- przemysł,
- spalanie paliwa stałego (węgiel, miął koksowy, koks),
- spalanie odpadów w piecach indywidualnych gospodarstw domowych,
- emisja niezorganizowana z kopalń (głównie pyły).

W okresie zimowym wzrasta emisja pyłów i zanieczyszczeń spowodowanych spalaniem paliw stałych w kotłowniach indywidualnych i indywidualnych piecach centralnego ogrzewania.

Negatywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego mają lokalne kotłownie pracujące na potrzeby centralnego ogrzewania, a także małe przedsiębiorstwa spalające węgiel w celach grzewczych lub technologicznych. Brak urządzeń oczyszczania bądź odpylania gazów spalinowych powodują, iż całość wytwarzanych zanieczyszczeń trafia do powietrza atmosferycznego. Niska sprawność i efektywność technologii spalania są poważnym źródłem emisji zanieczyszczeń. Co więcej, głównym paliwem w sektorze gospodarki komunalnej jest węgiel, często zawierający znaczne ilości siarki. Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza zestawiono w poniższej tabeli.

Rodzaje oraz źródła zanieczyszczeń powietrza:

Zanieczyszczenia	Źródło emisji
Pył ogółem	spalanie paliw, unoszenie pyłu w powietrzu;
SO ₂ (dwutlenek siarki)	spalanie paliw zawierających siarkę;
NO (tlenek azotu)	spalanie paliw;
NO ₂ (dwutlenek azotu)	spalanie paliw, procesy technologiczne;
NO _x (suma tlenków azotu)	sumaryczna emisja tlenków azotu;
CO (tlenek węgla)	produkt niepełnego spalania;
O ₃ (ozon)	powstaje naturalnie oraz z innych zanieczyszczeń będących utleniaczami;
Amoniak, metan	transport, produkcja rolna, produkty spalania.

Gmina Krośniewice pod względem monitoringu jakości powietrza, należy do strefy łęczycko-zgierskiej. Jak wynika z pięcioletniej oceny jakości powietrza, sporządzonej przez WIOŚ w Łodzi w 2009 roku, klasyfikacja strefy pod względem kryterium ochrony zdrowia (klasa wynikowa) kształtuje się następująco:

- 1) SO₂, NO₂, C₆H₆, CO, Pb, As, Cd, Ni, PM10 – klasa A,
- 2) B(a)P – klasa C.

Oznacza to, że w omawianej strefie występują przekroczenia dopuszczalnego stężenia benzo(a)piranu w pyłe PM10.

4.4. Klimat akustyczny.

Stan akustyczny Gminy Krośniewice możemy ocenić na podstawie badań przeprowadzonych w środowisku, jak również na podstawie sygnałów kierowanych przez mieszkańców o uciążliwościach powodowanych hałasem. Źródła hałasu możemy podzielić w następujący sposób:

- a) komunikacyjne,
- b) przemysłowe i rolnicze,
- c) pozostałe (prace remontowe, hałas lotniczy).

Ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności poprzez utrzymanie poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego

lub co najmniej na tym poziomie, jak i na zmniejszaniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

Hałas drogowy

Źródłem hałasu komunikacyjnego na terenie gminy Krośniewice są następujące drogi krajowe:

- 1) DK nr 1, Łódź – Gdańsk;
- 2) DK nr 92, Warszawa – Poznań.

Brak jest danych dotyczących poziomu hałasu w pobliżu ww. dróg występujących na terenie Gminy Krośniewice.

Hałas kolejowy

Pod pojęciem hałasu kolejowego rozumie się hałas powstający w wyniku eksploatacji linii kolejowych. Zagrożenie hałasem wynikające z eksploatacji szlaku kolejowego jest znacząco odczuwalne szczególnie w najbliższym otoczeniu torowisk. Brak jest danych dotyczących poziomu hałasu w pobliżu torowisk występujących na terenie Gminy Krośniewice.

Hałas lotniczy

Na terenie Gminy Krośniewice nie ma zagrożenia wynikającego z hałasu lotniczego.

Hałas przemysłowy

Hałas przemysłowy powodowany jest eksploatacją instalacji lub urządzeń związanych z prowadzoną działalnością przemysłową. Uciążliwość hałasu emitowanego z obiektów przemysłowych zależy między innymi od ich ilości, czasu pracy czy odległości od terenów podlegających ochronie akustycznej.

4.5. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

Źródła promieniowania

Źródła niejonizującego promieniowania elektromagnetycznego na terenie Gminy Krośniewice to:

- linie przesyłowe energii elektrycznej:
 - linia 110 kV o przebiegu: Szubina – Pomarzano – Krośniewice – Kajew – Kopy – Teresin – granica gminy;
 - linia 220 kV o przebiegu Kajew – granica gminy – Kopy – granica gminy.
- stacje telefonii komórkowej:
 - stacja zlokalizowana przy ul. Łęczyckiej 38 (OSM Krośniewice);
 - stacja zlokalizowana przy ul. Kolejowej (UPS);
 - stacja zlokalizowana przy ul. Toruńskiej 16 (komin kotłowni osiedlowej).

W celu określenia wielkości promieniowania niejonizującego Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Łodzi w 2008 roku przeprowadził badania na terenie Województwa Łódzkiego, w tym na terenie Gminy Krośniewice. Punkt pomiarowy zlokalizowany był przy Placu Wolności 21. Nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych ww. promieniowania.

4.6. Gleby.

Większość obszaru Gminy Krośniewice zajmują gleby bielcowe, brunatne, a także czarne ziemie. Wymienione typy gleb klasyfikowane są głównie do klasy III, rzadziej IV czy V. Klasy V i VI występują za to w południowej części gminy. W dolinach rzecznych dominują kompleksy glebowe użytków zielonych.

4.7. Zasoby przyrodnicze gminy.

Na obszarze gminy Krośniewice nie ustanowiono obszarów chronionych w postaci parków czy stref chronionego krajobrazu. Jediną formą ochrony przyrody jest jeden pomnik przyrody – lipa drobnolistna rosnąca w parku w Głaznowie.

5. Zaniechanie realizacji Programu usuwania azbestu.

Działania zaplanowane do realizacji w ramach „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krośniewice na lata 2012-2032” mają z założenia na celu poprawę stanu środowiska naturalnego na terenie gminy i w efekcie wpływać pozytywnie na zdrowie człowieka.

Brak realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krośniewice na lata 2012-2032” prowadzić będzie do:

- pogorszenie się stanu zdrowia mieszkańców gminy,
- pogorszenia się stanu zdrowia innych organizmów żywych występujących na terenie gminy,
- braku wywiązania się z obowiązku usunięcia materiałów azbestowych z terenu gminy wyznaczonym przez dokumenty wyższego szczebla (tj. do 2032 roku).

W przypadku nie wdrożenia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krośniewice na lata 2012-2032” można spodziewać się pogłębienia negatywnych trendów i wzrostu zanieczyszczenia środowiska naturalnego, a także pogorszenie się stanu zdrowia ludzi oraz innych organizmów żywych występujących na terenie gminy.

6. Oddziaływanie na środowisko realizacji PUA.

Przedsięwzięcia realizowane na terenie Gminy Krośniewice w ramach „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krośniewice na lata 2012-2032” mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Wszystkie zadani mają na celu usunięcie i utylizację wyrobów zawierających azbest z obszaru gminy. Szczegółowa analiza i ocena wpływu powyższego programu na poszczególne elementy środowiska została przedstawiona w załączniku nr 1 do niniejszego opracowania.

7. Zapobieganie i ograniczanie ujemnych oddziaływań na środowisko.

Wszystkie przedsięwzięcia zawarte w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krośniewice na lata 2012-2032”, które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko związane są z procesem demontażu azbestu i wyrobów zawierających azbest oraz ich utylizacją.

Prace demontażowe wyrobów azbestowych mogą stanowić zagrożenie dla występujących w okolicy organizmów żywych, w tym zwierząt. Ważną sprawą jest przygotowanie miejsca tymczasowego magazynowania odpadów niebezpiecznych na placu budowy, jeszcze przed transportem na składowisko. Teren prac powinien być wydzielony i zabezpieczony przed dostępem osób niepowołanych. Przy pracach elewacyjnych powinny być stosowane odpowiednie kurtyny zasłaniające fasadę obiektu, do podłoża, a teren wokół, objęty kurtyną, powinien być wyłożony folią, dla łatwego oczyszczania po każdej zmianie roboczej. Ponadto aby chronić organizmy żywe, w tym zwierzęta i ludzi, należy zastosować kilka ogólnych zasad:

- nawilżania wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem i utrzymywanie w stanie wilgotnym przez cały czas pracy,
- demontażu całych wyrobów (płyt, rur, kształtek itp.) bez jakiegokolwiek uszkodzenia, tam gdzie jest to technicznie możliwe,
- odspajania wyrobów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych narzędzi mechanicznych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze,
- prowadzenia kontrolnego monitoringu powietrza, w przypadku występowania przekroczeń dopuszczalnych stężeń pyłu azbestu w miejscu pracy, w tym również z wyrobami zawierającymi krokydolit,
- składowania na tej samej zmianie roboczej, usuniętych odpadów zawierających azbest, po ich szczelnym opakowaniu – na miejscu tymczasowego magazynowania odpadów,
- codziennego starannego oczyszczanie strefy prac i terenu wokół, dróg wewnętrznych oraz maszyn i urządzeń – z wykorzystaniem podciśnieniowego sprzętu odkurzającego, zaopatrzonego w filtry HEPA lub na mokro. Niedopuszczalne jest ręczne zamiatanie na sucho, jak również czyszczenie pomieszczeń i narzędzi pracy przy użyciu sprężonego powietrza.

Zastosowanie powyższych metod podczas prac mających na celu usunięcie wyrobów zawierających azbest pozwoli na zminimalizowanie ich negatywnego wpływu na zwierzęta i ludzi mieszkających w okolicy miejsca przeprowadzania prac.

Do utylizacji odpadów zawierających azbest zaleca się także wykorzystywanie najnowszych i najbardziej skutecznych metod.

8. Oddziaływania transgraniczne związane z realizacją PUA.

Realizacja „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krośniewice na lata 2012-2032” z racji lokalizacji Gminy Krośniewice nie będzie wykazywała na środowisko wpływu o charakterze transgranicznym.

9. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 nr 199 poz. 1227, z późn. zm.) „przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty (...) polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, ustalające ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (...)” a także w przypadku wprowadzania zmian do przyjętych dokumentów (art. 50).

Szczegółowe wymagania dotyczące zakresu prognozy określa art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 nr 199 poz 1227, z późn. zm.).

Zakres opracowania prognozy został zaopiniowany zgodnie z art. 57 i 58 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 nr 199 poz. 1227, z późn. zm.) przez Łódzki Państwowy Wojewódzki Inspektorat Sanitarny oraz Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Łodzi.

Głównym celem prognozy jest ustalenie, czy zapisy „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krośniewice na lata 2012-2032” nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego, a względy ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są rozważane na równi z innymi celami i priorytetami. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

W załączniku nr 1 przeprowadzono analizę i ocenę oddziaływania „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krośniewice na lata 2012-2032” na środowisko. Posługując się tabelą przedstawiono następujące typy oddziaływania na środowisko:

- bezpośrednie,
- pośrednie,
- wtórne,
- pozytywne,
- negatywne,

- skumulowane,
- krótkoterminowe,
- długoterminowe,
- stałe,
- chwilowe,

na następujące elementy środowiska:

- różnorodność biologiczna,
- ludzie,
- rośliny,
- zwierzęta,
- powietrze woda,
- powierzchnia ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne.

Do przedsięwzięć, realizowanych na terenie Gminy Krośniewice w ramach „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krośniewice na lata 2012-2032”, które potencjalnie mogą znacząco oddziaływać na środowisko należą: prace demontażowe azbestu.

Alternatywą do wdrożenia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krośniewice na lata 2012-2032” jest brak realizacji Programu. Przy czym zaniechanie realizacji ww. Programu przyczyni się do pogorszenia stanu środowiska na terenie gminy.

10. Podsumowanie

Analizując negatywne i pozytywne skutki realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krośniewice na lata 2012-2032” (szczegółowo przedstawione w załączniku nr 1), można stwierdzić, iż pomimo chwilowych, negatywnych oddziaływań na środowisko, należy przystąpić do realizacji „Programu (...)”, gdyż planowane inwestycje przyczynią się m.in. do:

- poprawy jakości środowiska,
- poprawy zdrowia życia ludzi,
- poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych,
- poprawy jakości gleb,
- poprawy jakości powietrza atmosferycznego,
- spełnienia wymogów określonych w dokumentach wyższego rzędu, w tym *Polityki Ekologicznej Państwa*,
- poprawy komfortu życia mieszkańców Gminy Krośniewice,
- ograniczenia niekontrolowanego przedostawania się odpadów (w tym odpadów niebezpiecznych) do środowiska,

- wzrostu i utrzymaniu na wysokim poziomie bioróżnorodności.

Ceną, którą będzie trzeba zapłacić za ww. korzyści są chwilowe negatywne oddziaływania związane demontażem materiałów azbestowych (szczegółowa analiza, załącznik nr 1). Należy jednak pamiętać, iż cenę tą można obniżyć poprzez działania zaproponowane w rozdziale nr 7 „Zapobieganie i ograniczenie ujemnych oddziaływań na środowisko” niniejszej *Prognozy*.

11. Bibliografia

1. *Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032,*
2. *Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krośniewice na lata 2012-2032,*
3. *Program Ochrony Środowiska dla Gminy Krośniewice.*

Załącznik nr 1

Analiza i ocena oddziaływania „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Krośnice na lata 2012-2032.” Na poszczególne elementy środowiska.

Cel Programu: Usunięcie i utylizacja wyrobów zawierających azbest z obszaru Gminy Krośnice.

Elementy środowiska	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko									
	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Pozytywne	Negatywne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Stałe	Chwilowe
Formy ochrony przyrody	- Wpływ robót przy usuwania i utylizacji azbestu może doprowadzić do zmiany liczebności i rodzajów populacji zwierząt objętych ochroną -Negatywny wpływ pyłu azbestowego wydzielanego podczas usuwania i utylizacji wyrobów azbestowych może pogorszyć stan zdrowia zwierząt objętych ochroną	- Prace wykonywane podczas demontażu wyrobów azbestowych oraz ich utylizacji mogą pośrednio wpłynąć na stan zdrowia zwierząt których siedliska są częścią obszarów objętych ochroną	- Usunięcie wyrobów azbestowych oraz ich utylizacja wyeliminuje negatywny wpływ pyłów azbestowych na stan zdrowotny zwierząt występujących na obszarach prawnie chronionych	- Usunięcie wyrobów azbestowych oraz ich utylizacja wyeliminuje negatywny wpływ pyłów azbestowych na stan zdrowotny zwierząt występujących na obszarach prawnie chronionych	- Wpływ robót przy usuwania i utylizacji azbestu może doprowadzić do zmiany liczebności i rodzajów populacji zwierząt objętych ochroną -Negatywny wpływ pyłu azbestowego wydzielanego podczas usuwania i utylizacji wyrobów azbestowych może pogorszyć stan zdrowia zwierząt objętych ochroną	Brak oddziaływań	- Wpływ robót przy usuwania i utylizacji azbestu może doprowadzić do zmiany liczebności i rodzajów populacji objętych ochroną -Negatywny wpływ pyłu azbestowego wydzielanego podczas usuwania i utylizacji wyrobów azbestowych może pogorszyć stan zdrowia zwierząt objętych ochroną	- Usunięcie wyrobów azbestowych oraz ich utylizacja wyeliminuje negatywny wpływ pyłów azbestowych na stan zdrowotny zwierząt występujących na obszarach prawnie chronionych	-Zmniejszenie ryzyka chorób dróg oddechowych powodowanych pyłem azbestowym,	- Wpływ robót przy usuwania i utylizacji azbestu może doprowadzić do zmiany liczebności i rodzajów populacji zwierząt objętych ochroną -Negatywny wpływ pyłu azbestowego wydzielanego podczas usuwania i utylizacji wyrobów azbestowych może pogorszyć stan zdrowia zwierząt objętych ochroną
Różnorodność Biologiczna	- Wpływ robót przy usuwania i utylizacji azbestu może doprowadzić do zmiany liczebności i rodzajów populacji organizmów żywych	- Prace wykonywane podczas demontażu wyrobów azbestowych oraz ich utylizacji mogą pośrednio wpłynąć na różnorodność biologiczną wokół miejsca demontażu oraz utylizacji	- Usunięcie wyrobów azbestowych oraz ich utylizacja wyeliminuje negatywny wpływ pyłów azbestowych na zdrowie zwierząt (drogi oddechowe)	- Usunięcie wyrobów azbestowych oraz ich utylizacja wyeliminuje negatywny wpływ pyłów azbestowych na zdrowie zwierząt (drogi oddechowe) co przyczyni się do zachowania lub nawet poprawienia	- Wpływ robót przy usuwania i utylizacji azbestu może doprowadzić do zmiany liczebności i rodzajów populacji organizmów żywych	Brak oddziaływań	- Wpływ robót przy usuwania i utylizacji azbestu może doprowadzić do zmiany liczebności i rodzajów populacji organizmów żywych -Negatywny wpływ na zwierzęta pyłu	- Usunięcie wyrobów azbestowych oraz ich utylizacja wyeliminuje negatywny wpływ pyłów azbestowych na zdrowie zwierząt (drogi oddechowe) co pozytywnie odbije się na różnorodności biologicznej	- Usunięcie wyrobów azbestowych oraz ich utylizacja wyeliminuje negatywny wpływ pyłów azbestowych na zdrowie zwierząt	- Negatywny wpływ związany z demontażem wyrobów azbestowych (roboty budowlane i wydzielanie pyłu) mogą chwilowo oddziaływać negatywnie na

Elementy środowiska	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko									
	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Pozytywne	Negatywne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Stałe	Chwilowe
	-Negatywny wpływ na zwierzęta pyłu azbestowego wydzielanego podczas usuwania i utylizacji wyrobów azbestowych może doprowadzić do zmian ilości i rodzajów populacji organizmów żywych		co przyczyni się do zachowania lub nawet poprawienia się stanu różnorodności biologicznej	się stanu różnorodności biologicznej	-Negatywny wpływ na zwierzęta pyłu azbestowego wydzielanego podczas usuwania i utylizacji wyrobów azbestowych może doprowadzić do zmian ilości i rodzajów populacji organizmów żywych		azbestowego wydzielanego podczas usuwania i utylizacji wyrobów azbestowych może doprowadzić do zmian ilości i rodzajów populacji organizmów żywych		(drogi oddechowe) co pozytywnie wpłynie na różnorodność biologiczną	różnorodność biologiczną
Ludzie	-Wpływ związany z demontażem i utylizacją azbestu spowoduje chwilowe zwiększenie zanieczyszczenia i hałasu, lokalne utrudnienia w życiu codziennym -Pył azbestowy wydzielany podczas usuwania wyrobów azbestowych stanowi zagrożenie dla dróg oddechowych człowieka	-Pył azbestowy wydzielany podczas demontażu i utylizacji wyrobów azbestowych może być przyczyną chorób układu oddechowego	-Usunięcie wyrobów azbestowych zmniejszy prawdopodobieństwo wystąpienia poważnych schorzeń płuc u ludności gminy	-Usunięcie wyrobów azbestowych zmniejszy prawdopodobieństwo wystąpienia poważnych schorzeń płuc u ludności gminy	-Wpływ związany z demontażem i utylizacją azbestu spowoduje chwilowe zwiększenie zanieczyszczenia i hałasu, lokalne utrudnienia w życiu codziennym -Pył azbestowy wydzielany podczas demontażu i utylizacji wyrobów azbestowych może być przyczyną chorób układu oddechowego	Brak oddziaływań	-Wpływ związany z demontażem i utylizacją azbestu spowoduje chwilowe zwiększenie zanieczyszczenia i hałasu, lokalne utrudnienia w życiu codziennym -Pył azbestowy wydzielany podczas usuwania wyrobów azbestowych stanowi zagrożenie dla dróg oddechowych człowieka	-Usunięcie wyrobów azbestowych zmniejszy wystąpienia poważnych schorzeń płuc u ludności gminy	- Wyliminowanie azbestu jako przyczyny wielu poważnych chorób płucnych	-Wpływ związany z demontażem i utylizacją azbestu spowoduje chwilowe zwiększenie zanieczyszczenia i hałasu, lokalne utrudnienia w życiu codziennym -Pył azbestowy wydzielany podczas usuwania wyrobów azbestowych stanowi zagrożenie dla dróg oddechowych człowieka
Rośliny	-Proces usuwania wyrobów azbestowych z budynków może powodować zmiany liczebności oraz występowania populacji roślin	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	-Proces usuwania wyrobów azbestowych z budynków może powodować zmiany liczebności oraz występowania populacji roślin	Brak oddziaływań	-Proces usuwania wyrobów azbestowych z budynków może powodować zmiany liczebności oraz występowania populacji roślin	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	-Proces usuwania wyrobów azbestowych z budynków może powodować zmiany liczebności oraz występowania populacji roślin

Elementy środowiska	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko									
	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Pozytywne	Negatywne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Stałe	Chwilowe
Zwierzęta	<p>- Wpływ robót przy usuwania i utylizacji azbestu może doprowadzić do zmiany liczebności i rodzajów populacji zwierząt</p> <p>-Negatywny wpływ pyłu azbestowego wydzielanego podczas usuwania i utylizacji wyrobów azbestowych może pogorszyć stan zdrowia zwierząt</p>	<p>- Prace wykonywane podczas demontażu wyrobów azbestowych oraz ich utylizacji mogą pośrednio wpłynąć na stan zdrowia zwierząt posiadających siedliska wokół miejsca demontażu wyrobów azbestowych</p>	<p>- Usunięcie wyrobów azbestowych oraz ich utylizacja wyeliminuje negatywny wpływ pyłów azbestowych na stan zdrowotny zwierząt (drogi oddechowe)</p>	<p>- Usunięcie wyrobów azbestowych oraz ich utylizacja wyeliminuje negatywny wpływ pyłów azbestowych na stan zdrowotny zwierząt (drogi oddechowe)</p>	<p>- Wpływ robót przy usuwania i utylizacji azbestu może doprowadzić do zmiany liczebności i rodzajów populacji zwierząt</p> <p>-Negatywny wpływ pyłu azbestowego wydzielanego podczas usuwania i utylizacji wyrobów azbestowych może pogorszyć stan zdrowia zwierząt</p>	Brak oddziaływań	<p>- Wpływ robót przy usuwania i utylizacji azbestu może doprowadzić do zmiany liczebności i rodzajów populacji zwierząt</p> <p>-Negatywny wpływ pyłu azbestowego wydzielanego podczas usuwania i utylizacji wyrobów azbestowych może pogorszyć stan zdrowia zwierząt</p>	<p>- Usunięcie wyrobów azbestowych oraz ich utylizacja wyeliminuje negatywny wpływ pyłów azbestowych na stan zdrowotny zwierząt (drogi oddechowe)</p>	<p>-Zmniejszenie ryzyka chorób dróg oddechowych powodowanych pyłem azbestowym,</p>	<p>- Wpływ robót przy usuwania i utylizacji azbestu może doprowadzić do zmiany liczebności i rodzajów populacji zwierząt</p> <p>-Negatywny wpływ pyłu azbestowego wydzielanego podczas usuwania i utylizacji wyrobów azbestowych może pogorszyć stan zdrowia zwierząt</p>
Powietrze	<p>- Wydzielanie pyłów azbestowych do powietrza podczas prac demontażowych</p>	Brak oddziaływań	<p>- Likwidacja wyrobów azbestowych zapobiegnie przedostawaniu się pyłów azbestowych do powietrza w wyniku oddziaływania czynników niszczących na elementy azbestowe, co ostatecznie poprawi jakość powietrza</p>	<p>- Likwidacja wyrobów azbestowych zapobiegnie przedostawaniu się pyłów azbestowych do powietrza w wyniku oddziaływania czynników niszczących na elementy azbestowe, co ostatecznie poprawi jakość powietrza</p>	<p>- Wydzielanie pyłów azbestowych do powietrza podczas prac demontażowych</p>	Brak oddziaływań	<p>- Wydzielanie pyłów azbestowych do powietrza podczas prac demontażowych</p>	<p>- Likwidacja wyrobów azbestowych zapobiegnie przedostawaniu się pyłów azbestowych do powietrza w wyniku oddziaływania czynników niszczących na elementy azbestowe, co ostatecznie poprawi jakość powietrza</p>	<p>- Wyeliminowanie źródeł pyłów azbestowych i poprawa jakości powietrza</p>	<p>- Wydzielanie pyłów azbestowych do powietrza podczas prac demontażowych</p>
Woda	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań

Elementy środowiska	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko									
	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Pozytywne	Negatywne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Stałe	Chwilowe
Powierzchnia ziemi	Brak oddziaływań	-Zmiany w wierzchniej warstwie ziemi mogą wystąpić jeżeli wyroby azbestowe będą składowane w podziemnych składowiskach substancji niebezpiecznych a nie utylizowane jedną z nowoczesnych metod, np. MTT (Microwave Thermal Treatment)	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	-Zmiany w wierzchniej warstwie ziemi mogą wystąpić jeżeli wyroby azbestowe będą składowane w podziemnych składowiskach substancji niebezpiecznych a nie utylizowane jedną z nowoczesnych metod, np. MTT (Microwave Thermal Treatment)	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	-Zmiany w wierzchniej warstwie ziemi mogą wystąpić jeżeli wyroby azbestowe będą składowane w podziemnych składowiskach substancji niebezpiecznych a nie utylizowane jedną z nowoczesnych metod, np. MTT (Microwave Thermal Treatment)	-Zmiany w wierzchniej warstwie ziemi mogą wystąpić jeżeli wyroby azbestowe będą składowane w podziemnych składowiskach substancji niebezpiecznych a nie utylizowane jedną z nowoczesnych metod, np. MTT (Microwave Thermal Treatment)	Brak oddziaływań
Krajobraz	-Negatywny wpływ na krajobraz związany z ewentualnym składowaniem wyrobów azbestowych -Negatywny wpływ na krajobraz związany z pracami demontażowymi wyrobów azbestowych	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	-Negatywny wpływ na krajobraz związany z ewentualnym składowaniem wyrobów azbestowych -Negatywny wpływ na krajobraz związany z pracami demontażowymi wyrobów azbestowych	Brak oddziaływań	-Negatywny wpływ na krajobraz związany z ewentualnym składowaniem wyrobów azbestowych -Negatywny wpływ na krajobraz związany z pracami demontażowymi wyrobów azbestowych	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	-Negatywny wpływ na krajobraz związany z ewentualnym składowaniem wyrobów azbestowych -Negatywny wpływ na krajobraz związany z pracami demontażowymi wyrobów azbestowych
Klimat	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań
Zasoby naturalne	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań

Elementy środowiska	Przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko									
	Bezpośrednie	Pośrednie	Wtórne	Pozytywne	Negatywne	Skumulowane	Krótkoterminowe	Długoterminowe	Stałe	Chwilowe
Zabytki	-Negatywny wpływ na zabytki w przypadku wykonywania prac demontażowych w pobliżu lub na obiektach zabytkowych	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	-Negatywny wpływ na zabytki w przypadku wykonywania prac demontażowych w pobliżu lub na obiektach zabytkowych	Brak oddziaływań	-Negatywny wpływ na zabytki w przypadku wykonywania prac demontażowych w pobliżu lub na obiektach zabytkowych	Brak oddziaływań	Brak oddziaływań	-Negatywny wpływ na zabytki w przypadku wykonywania prac demontażowych w pobliżu lub na obiektach zabytkowych